

Лисичка-сестричка і Вовк-панібрат

Була собі лисичка, зробила хату та й живе. Прийшли холоди; лисичка змерзла та й побігла в село вогню добувати, щоб витопить. Прибігає до одної баби та й каже:

— Здорові були, бабусю! Позичте мені вогню, я вам одслужу.

— Добре, — каже, — лисичко-сестричко. Сідай, погрійся трохи, поки я пиріжечки повибіраю з печі.

Виїла мачок з середини, а туди напхала сміттячка, стулила та й біжить.

Біжить ото, а хлопці товар женуть до води.

— Здорові були, хлопці!

— Здорова, лисичко-сестричко!

— Проміняйте мені бичка-третячка за маковий пиріжок!

— Де ж таки проміняти бичка за пиріжок!

— Та він такий солодкий, що аж-аж-аж!

Таки найшла одного, — проміняв.

— Тільки, — каже, — не їжте пиріжка, аж поки я зайду в ліс.

А далі за бичка та в ліс.

Кинулись хлопці до пиріжка, — аж там сміттячко.

От прибігла лисичка до своєї хати, прив'язала бичка до дуба, а сама пішла рубати дерево на саночки. Рубає та приказує:

— Рубайся, деревце, криве й праве! Рубайся, деревце, криве й праве!

Нарубала дерева, зробила саночки, запрягла бичка, сіла та й їде...

— Здорова була, лисичко-сестричко!

— Здоров, вовчику-братіку!

— А де це ти взяла бичка-третячка та саночки?

— Бичка заробила, саночки зробила та й їду.

- Підвези ж і мене, лисичко-сестричко!
- Куди я тебе візьму? Ти мені й саночки поламаєш.
- Ні, не поламаю, — я тільки одну лапку покладу.
- Та клади вже.

Проїхали трохи, вовк і каже:

- Покладу я, лисичко-сестричко, і другу лапку.
- Е, вовчику-братіку, — ти мені санки поламаєш.
- Ні, не поламаю.
- Ну, клади!

Вовк і поклав. Їдуть та й їдуть, — коли це — трісь!

- Ой лишечко, — каже лисичка, санки тріщать!
- Та ні, лисичко-сестричко, то в мене кісточка хруснула.

Ну, дарма, — їдуть... А вовчик знову:

- Положу я, лисичко-сестричко, і третю лапку.
- Та де ти її кластимеш? Та ти мені зовсім санки поламаєш!
- Та ні, чого б вони ламалися?
- Та вже клади!

Тільки положив, а саночки знову — трісь трісь!

- Та де там вони тріщать? Що бо ти, лисичко-сестричко, вигадуєш? То я орішка розкусив.
- Дай же й мені!
- Дак останній.

Проїхали ще трохи...

- Ой, лисичко-сестричко, сяду я увесь!
- Та куди ти сядеш? Тут ніде тобі й сісти!
- Та я зобгаюсь так, що помістюсь.

— Таке й вигадала, — чого я ламаю? Я легенький. Сяду я, лисичко-сестричко, бо притомився. Я злегенька.

— Та вже сідай.

Тільки сів вовк, а санки — трісь-трісь-трісь!.. та й розпались!..

Давай тоді його лисичка лаяти:

— А щоб тобі добра не було, проклятий вовцюгане! Що це ти мені наробив?..

Лаяла його, лаяла, а тоді: „Іди ж тепер рубай дерево на санчата!“

— Як же його рубати, лисичко-сестричко, коли я не вмію і не знаю якого дерева?

— А, вовцюгане! як санчата ламати, так знав, а як дерево рубати, то й ні...
Кажі: рубайся, дерево, криве й праве! рубайся, дерево, криве й праве!

Пішов вовк. От увійшов у ліс та й почав:

— Рубайся, дерево, криве й криве! рубайся, дерево, криве й криве!

Давай вона його знову лаяти:

— На що ж ти такого нарубав?

— Коли воно таке рубається!..

— А чом же ти не казав так, як я тобі веліла?

— Та я ж так саме й казав: рубайся, дерево, криве й криве.

— Ну й дурний же ти та недотепний!.. Сиди ж тут, а я сама піду нарубаю.

Думав, думав... „Зсім бичка та й утечу!..“ Проїв дірку, з середини все виїв, а туди горобців напустив і соломою заткнув; поставив бичка під деревом, палічкою підпер, а тоді навтіки. Приходить лисичка, до бичка, аж у його з боку віхоть стремить. Лисичка хап за той віхоть, звідтіля горобці — хррр!.. Вона за палічку, тільки прийняла її, а бичок — гуп — і впав!

— Ну, стривай же ти, вовцюгане! Я тобі згадаю!

Та й побігла шляхом. Біжить, — коли це їдуть чумаки з рибою. Вона впала серед шляху й ноги одкидала, — притаїлась, мов нежива. Чумаки дивляться — аж лисиця.

— Візьмім, — кажуть, дітям шапочки будуть.

Скинули її на останній віз та й поїхали.

Коли це біжить вовчик.

— Здорова була, лисичко-сестричко!

— Здоров, вовчику-братіку!

— А що це ти робиш, лисичко-сестричко?

— Рибку їм.

— Дай же й мені!

— Піди собі налови!

— Та як же я наловлю, коли не вмію!

— Ну, як знаєш, а я не дам ні кісточки!

— Так хоч навчи, як наловить.

— Ну, спасибі за науку!

Прибігає вовк до ополонки, встромив хвіст в ополонку...

— Ловись, каже, — рибко, велика та все велика!

А лисичка з очерету:

— Мерзни, мерзни, вовчий хвіст! Мерзни, мерзни, вовчий хвіст!

А вовк: „Що ти, лисичко-сестричко, кажеш?“

— Та то ж я кажу: ловися, рибко, велика й мала!

— А ну й я так: ловися, рибко, та все велика!

А мороз на дворі такий, що аж шкварчить.

Ворухнув вовк хвостом, важко вже. А лисичка:

— Ото вже рибка почала чепляться. Трохи згодом: „А ну, вовчику, тягни!“

Вовк потяг, а хвіст прикипів до ополонки. — не витягне. А вона його ще й лає.

Та й побігла на село. Біжить селом та гука:

— Ідіть, люде, вовка бить! Ідіть, люде, вовка бить!

Як назбігалось людей!.. Хто з сокирою, хто з вилами, з ціпами, а баби з рогачами, з кочергами! Як почали вони вовка періщити!..

— А, — каже, — така ти! Наробила ти мені добра, що й хвоста збувся!

— Ой, вовчику-братіку, — хіба ж то я? Хіба ти не бачиш, що з мене й мозок тече, — так мене побили, що й голову провалили мені. Вовчику-братіку, підвези мене!

— Та я й сам нездужаю.

— Та в тебе ж тільки пів-хвоста нема, а мені й голову провалили. Ой, ой, ой, не дійду додому...

— Та сідай уже, — нема чого з тобою робити.

Повіз її вовк, а вона їде та все приказує:

— Битий небиту везе! битий небиту везе!

— Що ти там, лисичко-сестричко, кажеш?

— Та то я кажу: битий биту везе. А сама знов нищечком: „битий небиту везе!“..

От довів він її до хатки:

— Уставай, лисичко, доїхали!

Вона тоді плит з вовка та:

— Битий небиту привіз! Битий небиту привіз!

— Битий небиту привіз!..

Тупцявся, тупцявся вовк коло лисиччиної хатки, — не влізе.

— Ну й клята лисичка!.. оттак піддурила!

Та й потяг додому.

А лисичка живе та курей ловить.